

Леонтенко О.М.,
канд.екон.наук, доцент
кафедри управління персоналом та економіки праці
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»

НАПРЯМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ У КРАЇНАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Одним з актуальних шляхів реалізації концепції соціально відповідального ставлення до навколишнього середовища у більшості розвинутих країн світу стає екологічна відповідальність. Забруднення повітря вихлопними газами від автомобілів, утворення смітєвих звалищ, накопичення пластикових відходів, викиди парникових газів — це лише частина проблем, з якими стикається зараз людство. На протязі останніх двох років, у країнах Європейського Союзу ведеться активна дискусія з приводу обмеження використання пластикових виробів у повсякденному житті громадян, у зв'язку з масштабними забрудненнями.

Ще на початку 1990-х дослідники з'ясували, що від 60 до 80 % всього сміття у Світовому океані становить пластик. Він акумулюється у тихих регіонах між океанічними течіями, утворюючи смітєві плями. Найбільшою з них вважається Велика тихоокеанська смітєва пляма між узбережжям Каліфорнії і Гавайськими островами, яка складається з 87 тис. тон відходів і за площею порівнюється до трьох Францій. [2]

Менше ніж за 70 років на планеті було вироблено 8,3 млрд тон пластмаси, з яких понад дві третини опинилися на звалищах та у водоймах, підраховали вчені каліфорнійського Університету Санта-Барбари. Така бездіяльність загрожує тим, що в океані опиниться більше пластику, ніж риби, свідчить резолюція Програми ООН з навколишнього середовища, яку у 2017-му підписали представники 200 країн. [2]

Усвідомивши глобальність загрози від пластикових відходів, мільйони тон якого щорічно потрапляють у Світовий океан, розвинені країни оголосили справжню війну одноразовим виробам з дешевого, але небезпечного для екології матеріалу. Одним з напрямів захисту навколишнього середовища та посилення екологічної відповідальності стали заходи з впровадження жорстких обмежень щодо використання пластикових виробів у Європейсь-

кому Союзі. Так, у березні 2019 року Європейський парламент прийняв закон про часткову заборону використання одноразових пластикових виробів для скорочення обсягів морського сміття.

У травні 2019 року на засідання Ради ЄС була схвалена директива про заборону у країнах Європейського Союзу деяких одноразових пластикових виробів, для яких існує альтернатива. «Однією з основних цілей цієї директиви є зменшення кількості пластикових відходів, які створює людство. Згідно з новими правилами, пластикові тарілки, столові прибори, трубочки для пиття, тримачі для повітряних кульок та ватні палички одноразового використання будуть заборонені до 2021 року», — йдеться у повідомленні Ради ЄС. [1]

Як зазначається, до 2029 року дев'ять з десяти використаних пластикових пляшок повинні бути зібрані у сміття та відсортованими. А пластикові пляшки, які наявні у продажу, до 2025 року повинні містити щонайменше чверть матеріалу, придатного для переробки, а до 2030 року — 30 відсотків. Крім того, директива передбачає можливість притягати до відповідальності виробників пластикової продукції, а також — залучати тютюнову галузь до відшкодування коштів за утилізацію недопалків. [1]

Уряди країн-членів ЄС мають два роки, щоб привести свої національні законодавства у відповідність до нових норм. Зокрема, з 2021 року в Євросоюзі буде заборонено використання одноразової пластикової продукції, у якої на ринку є альтернатива: ватні палички, столові прибори, тарілки, соломинки, палички для повітряних куль, а також контейнери для харчових продуктів і напоїв з пінополістиролу і всі вироби, виготовлені з оксо-розкладного пластика.

До 2029 року 90 % пластикових пляшок (77 % до 2025 року) повинні будуть утилізуватися разом з пластиковим сміттям. А виробників зобов'язують випускати пластикові пляшки тільки з прикріпленими до них кришками. [1]

Накопичення пластикових відходів є однією з нагальних і поки, на жаль, не вирішених проблем і для України. За даними українських ЗМІ кожен житель України генерує близько 300 кг відходів на рік і майже 94 % з них, гниє на звалищах. В країні тільки починають розгортатись програми сортування сміття та переробки пластикових відходів, до того ж реалізуються вони, як правило, у столиці та великих обласних центрах.

Враховуючи світові тенденції у напрямку боротьби з пластиковими відходами в Україні варто розробити цілісну програму з захисту навколишнього середовища та запобігання виникнення

екологічної катастрофи. Ця програма має передбачати цілий ряд заходів, а саме:

- розроблення законодавчої бази у сфері захисту довкілля від пластикових відходів;
- створення відповідних державних структур, які будуть проводити контроль за дотриманням екологічного законодавства та накладати штрафні санкції на порушників;
- надання відповідних пільг та преференцій державним та приватним підприємствам, які опікуються захистом навколишнього середовища та вкладають значні кошти у переробку сміття та інших відходів від виробництва;
- залучати іноземні інвестиції та сучасні технології у галузі збору, сортування та переробки сміття;
- проводити масштабну роз'яснювальну роботу з населенням щодо наслідків, які можуть виникнути у наслідок забруднення навколишнього середовища пластиковими та іншими відходами;
- впроваджувати у школах та вищих навчальних закладах дисципліни та курси присвячені екологічній відповідальності людини та захисту природного середовища;
- відзначати на державному рівні провідні вітчизняні та іноземні компанії, які розробляють та реалізують цікаві програми з захисту та збереження довкілля, поширювати їх досвід у суспільстві.

Література

1. В ЄС остаточно ухвалили заборону на одноразовий пластик [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://nv.ua/ukr/world/>
2. Пластик у світовому океані та людському організмі [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://nv.ua/ukr/world/countries/>

УДК 64.044.2

Горемикіна Ю.В.,

канд. екон. наук, старш. наук. співроб.,
Інститут демографії та соціальних досліджень
ім. М.В. Птухи НАН України

АКТУАЛЬНІ НОВОВВЕДЕННЯ У СФЕРІ НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ

Соціально-трудова сфера, невід'ємною частиною якої є система надання соціальних послуг, сьогодні в Україні перебуває у стані реформування та постійних змін на регіональному та загальнодержавному рівнях.